

RACIBÓRZ

1217

PRZEWODNIK ROWERO PO RACIBORZU I OKOLICACH

**PRZEWODNIK
ROWEROWY
PO RACIBORZU
I OKOLICACH**

Przewodnik rowerowy po Raciborzu i okolicach

Teksty

Barbara Salamon-Szympruch, www.podrozehani.pl

Korekta

Ida Kasprzyk

Projekt i skład

Joanna Trzop, www.kinuzina.pl

Wydawca

Miasto Racibórz

ul. Króla Stefana Batorego 6, 47-400 Racibórz

www.raciborz.pl

Większość fotografii wykorzystanych w niniejszej publikacji pochodzi z **archiwum Urzędu Miasta w Raciborzu**.

Pozostałe zdjęcia są własnością:

Ośrodka Sportu i Rekreacji w Raciborzu – s. 10, 54-57, Stowarzyszenia Gmin Dorzecza Górnej Odry (autor Szymon Kamczyk) – s. 11 (lotnicze), 27, 36, 59, 63, Związku Subregionu Zachodniego z siedzibą w Rybniku – Kraina Górnej Odry – s. 29 (kapliczka, autor Marcin Giba), 61 (Zalew Rybnicki, autor Dominik Gajda), 62 (Żelazny Szlak Rowerowy, autor Marcin Giba), Barbary Salamon-Szympruch – s. 9, 16, 17, 18 (małe), 28, 29 (Wielikąt), 32, 34, 35 (Eichendorff), 37, 39, 60.

ISBN: 978-83-963991-1-3

Wydanie I, Racibórz 2022

Autorzy dołożyli wszelkich starań, by zawarte w przewodniku informacje były jak najbardziej aktualne i rzetelne. Polecane trasy nie wyczerpują możliwości raciborskich tras rowerowych, można je do woli wydłużać / modyfikować. Udanych wycieczek!

SPIS TREŚCI

Wstęp	5
» TRASA 1	
Z centrum Raciborza do zielonego Arboretum	6
» TRASA 2	
Z centrum Raciborza do rezerwatu Łęczzok	14
» TRASA 3	
Zbiornik Racibórz Dolny i okoliczne atrakcje	22
» TRASA 4	
Pętla z widokiem na Racibórz	30
Raciborski Szlak Miejski	40
Obiekty rekreacyjne i sportowe w Raciborzu	54
Kraina Górnej Odry	58

WSTĘP

Przedstawiamy Państwu „Przewodnik rowerowy po Raciborzu i okolicach”. To pierwsze tego typu wydawnictwo pokazujące potencjał raciborskich tras rowerowych, których z roku na rok jest coraz więcej.

W naszym zestawieniu znalazły się 4 trasy rowerowe o różnej długości i trudności. Część z nich pokona każdy, nawet najmłodszy turysta. Część przeznaczona jest dla doświadczonych rowerowych długodystansowców. Jedno jest pewne – przejeżdżając nasze trasy, poznają Państwo sporą część Raciborza, miasta, którego historia jest barwną wizytówką wielokulturowego Śląska. Trasy prowadzą z centrum miasta (lub dworca kolejowego, połączenie wycieczki rowerowej z dojazdem pociągiem na miejsce startu ma mnóstwo zalet!) do najciekawszych miejsc w Raciborzu i okolicach. Dojechać możemy do zielonych oaz, jednych z najcenniejszych przyrodniczo miejsc w województwie śląskim – Arboretum Bramy Morawskiej oraz rezerwatu Łęczczok. Objedziemy ogromny zbiornik retencyjny Racibórz Dolny, przy okazji poznając atrakcje okolicy, takie jak ruiny zamku w Tworkowie. Przekonamy się w końcu, że i na terenie Raciborza można się nieźle zmęczyć, jadąc rowerem! Nasza najtrudniejsza trasa to nie tylko mnóstwo pięknych widoków, ale także... przewyższeń!

A że Racibórz i jego zielone okolice śmiało można nazwać turystycznym centrum Krainy Górnej Odry, proponujemy Państwu nie tylko jednodniową wycieczkę rowerową, ale dużo, dużo więcej. W Raciborzu można zostać na weekend czy kilka pełnych wrażeń dni. Poza rowerowymi trasami proponujemy też długi spacer trasą Raciborskiego Szlaku Miejskiego. Polecamy także wycieczki po okolicy. Racibórz jest świetną bazą wypadową na polsko-czeskie pogranicze.

Do zobaczenia w Raciborzu!

TRASA 1

START I META
RYNEK LUB
DWORZEC PKP

DŁUGOŚĆ TRASY
19 KM +

Z CENTRUM RACIBORZA DO ZIELONEGO ARBORETUM

 **CENTRUM » WAŁY » ARBORETUM »
» PŁONIA » CENTRUM**

Zabytkowe centrum miasta i dzielnica Obora, w której znajduje się kompleks leśny Arboretum Bramy Morawskiej to obowiązkowy zestaw miejsc do zobaczenia w Raciborzu. Z powodzeniem można je zwiedzić również na dwóch kółkach.

Trasa nie jest długa, jednak nagromadzenie atrakcji po drodze sprawia, że można z niej zrobić przyjemną całodniową wyprawę. Jest też dość łatwa, spokojnie można ją przejechać również z dziećmi. Właśnie z myślą o małych rowerzystach na naszej mapie uwzględniliśmy też plac zabaw, chyba najlepszy w mieście. Jeśli nie masz w planach zabawy czy odpoczynku w Ogródku Jordanowskim, można ten etap wycieczki pominąć i z rynku skierować się od razu na wały na Odrze (ulicą Odrzańską).

Naszą rowerową wycieczkę rozpoczynamy na raciborskim rynku (najbliższy parking, na którym można zostawić samochód, jest przy Placu Długosza). Jeśli dojeżdżamy pociągiem, wysiąść należy na stacji Racibórz. Na Placu Dworcowym, tuż przed stacją PKP, podróżnych wita **zabytkowa lokomotywa Halinka** z 1955 r. Jeśli w wycieczce biorą udział dzieci, właśnie w tym miejscu jest pierwszy przystanek na trasie.

Z dworca, jadąc ulicą Mickiewicza, docieramy na rynek. Uwagę na nim zwraca przede wszystkim **późnobarokowa kolumna Matki Bożej 1**, podobna do tych, które widuje się np. w Czechach. Wzniesiono ją w 1727 r. jako wotum dziękczynne za uwolnienie miasta od zarazy, która dotknęła Racibórz w 1715 r. W 2021 r. kolumnę maryjną odrestaurowano, cieszy więc oczy jeszcze bardziej.

KOLUMNNA MARYJNA NA RYNKU

Z rynku kierujemy się ulicą Długą w stronę Placu Wolności i po skręceniu w lewo w ulicę Karola Miarki docieramy do **Ogródka Jordanowskiego 2**. To chyba najlepsze miejsce w Raciborzu na odpoczynek z dziećmi. W niewielkim parku znajduje się świetny **plac zabaw**, w którym coś dla siebie znajdą maluszki, starsze dzieci, a i ich rodzice nie będą się nudzić. Są tam urządzenia do wspinania się, małe trampoliny, zjeżdżalnie, przyciągająca uwagę zielona zjeżdżalnia-pasikonik czy tyrolka. Jest też dostosowany do maluchów **minipark linowy**.

PLAC ZABAW W OGRÓDKU JORDANOWSKIM

» NASZĄ PĘTLĘ MOŻNA RÓWNIEŻ ODWRÓCIĆ – W TAKIM WYPADKU ODPOCZYNEK NA PLACU ZABAW BĘDZIE ŚWIETNYM ZAKOŃCZENIEM ROWEROWEJ WYCIECZKI.

Po zabawie i odpoczynku czas na dłuższą jazdę rowerem. Wychodząc z Ogródka Jordanowskiego (wyjście przy toaletach, bezpośrednio na ulicę Pawła Stalmacha), przed sobą mamy ulicę Dąbrowskiego. Wjeżdżamy w nią i jedziemy prosto (nazwy ulic się zmieniają), a następnie skręcamy w prawo w ulicę Mariańską. Nią dojeżdżamy do skrzyżowania z ulicą Londzina. Jadąc w prawo, docieramy do drugiego przejścia dla pieszych, przechodzimy przez nie i kierujemy się ścieżką rowerową w stronę Odry. Po drodze, po lewej stronie mijamy cmentarz żołnierzy radzieckich i jesteśmy już na **kładce na Odrze 3**. Po przejechaniu na drugi brzeg rzeki

TRASA ROWEROWA WZDŁUŻ KANAŁU ULGA

zaczyna się chyba najprzyjemniejszy odcinek naszej trasy. Jedziemy **drogą rowerową wzdłuż wałów Odry, a następnie – kanału Ulga.**

» UWAGA NA STRÓJ – NA TYM ETAPIE WYCIECZKI PRAWIE ZAWSZE WIEJE!

Wałami dojeżdżamy aż do mostu przy ulicy Rybnickiej. Nie jedziemy pod nim, by kontynuować trasę wzdłuż wałów, tylko przejeżdżamy mostem nad kanałem. Następnie ulicą Markowicką dojeżdżamy do **Arboretum Bramy Morawskiej 4**. Po drodze mijamy plenerowy **basen Obora** (obiekt OSiR, więcej w rozdziale na s. 54) i rekonstrukcję średniowiecznego **grodu Drengów znad Górnej Odry**. W trakcie organizowanych tam imprez, m.in. Racioborskiego Festiwalu Średniowiecznego (czerwiec), można przebiec w czasie i postrzelać z łuku czy spróbować dawnej kuchni.

» W SEZONIE LETNIM ROWERZYŚCI MOGĄ SKORZYSTAĆ ZE STACJI NAPRAWCZEJ DLA ROWERÓW, KTÓRA ZNAJDUJE SIĘ NA TERENIE BASENU OBORA.

W samym Arboretum, które jest sporym kompleksem leśnym położonym w południowo-zachodniej części Parku Krajobrazowego „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”, można

spędzić kilka godzin. Teren ten znajduje się w korytarzu ekologicznym, tzw. Pradolinie Górnej Odry, dzięki czemu panuje tam łagodny mikroklimat. Poza kilometrami ścieżek spacerowych (m.in. ścieżka kontemplacyjna z tablicami z tekstem poematu „Dezyderata”), trasą dydaktyczną, minizoo, w którym można karmić kozy i owce kameruńskie (tylko karmą dostępną w automacie!), i Leśnym Kącikiem Zabaw dla dzieci czeka tam również część botaniczna kompleksu. To tzw. **Zaczarowany Ogród**, labirynt roślinnych kolekcji, po którym można spacerować. A nawet się zgubić! Zielony labirynt najlepiej widać z **platformy widokowej wzniesionej nad ogrodem**. To jeden z obiektów szlaku wież i platform widokowych Silesianka. Zdjęcie przy niej jest obowiązkowym punktem każdej wycieczki do Arboretum Bramy Morawskiej.

» W ZACZAROWANYM OGRODZIE MOŻNA WCZESNĄ WIOSNĄ PODZIWIĆ CIESZYNIANKĘ WIOSENĄ. TEN RZADKI GATUNEK, BĘDĄCY POŁODOWCOWYM RELIKTEM, ZNAJDUJE SIĘ W LOGO ARBORETUM.

ZACZAROWANY OGRÓD W ARBORETUM BRAMY MORAWSKIEJ

Naszą rowerową wycieczkę w okolicach lasu Opora można urozmaicić, lekko zbaczając z głównej trasy. Z odcinka ulicy Markowickiej biegnącego wzdłuż Arboretum można odbić, by zobaczyć **schron** przeznaczony w czasie II wojny światowej dla dowództwa obrony przeciwlotniczej Raciborza. Droga do schronu jest opatrzona drogowskazem. Z kolei już na terenie lasu, kierując się leśnymi znakami, dojechać można do **kurhanów**, czyli wczesnośredniowiecznego cmentarzyska ciałopalnego.

» W BIURZE ARBORETUM (OTWARTE OD PONIEDZIAŁKU DO PIĄTKU, OD 7.00 DO 15.00) MOŻNA KUPIĆ PAMIĄTKOWE MAGNESY, ZNACZKI TURYSTYCZNE I NAKLEJKI.

Po spacerach i relaksie w lesie czas na powrót do centrum Raciborza. Można oczywiście po raz drugi przejechać trasę, którą dotarliśmy do Arboretum. My jednak wybieramy inną wersję, będzie zdecydowanie ciekawiej. Wracamy do mostu nad kanałem i skręcamy w lewo, na dalszą część rowerowej ścieżki wzdłuż kanału Ulga. Zjeżdżamy z niej po nieco ponad 2 km, skręcając w ulicę Graniczną, a następnie Sudecką. W ten sposób dojeżdżamy do **dzielnicy Płonia 5**, przez którą poprowadzono ścieżkę rowerową. Doprowadzi nas ona prawie do samego centrum Raciborza. Gdy ulica Sudecka zmienia się w ulicę Szkolną, dojeżdżamy do skrzyżowania i, kierując się w lewo, ulicą Piaskową jedziemy aż do **Bulwarów Nadodrzańskich 6**. Ścieżką poprowadzoną pod Mostem Zamkowym docieramy do miejskiej plaży z małym placem zabaw, plenerową siłownią i ścianką wspinaczkową. W sezonie turystycznym działa tam punkt gastronomiczny i organizowane są muzyczne wieczory tematyczne z karaoke. Można tam spędzić całkiem sporo czasu! Tuż obok, w **Zamku Piastowskim 7**, którego historia sięga XII w., koniecznie trzeba zobaczyć spory dziedziniec i zrewitalizowaną **kaplicę pw. św. Tomasza Becketa**. Jest zwana perłą śląskiego gotyku lub śląską Sainte-Chapelle i stanowi najcenniejszą część zamku.

Spod Zamku Piastowskiego, tym razem już Mostem Zamkowym przy ulicy Armii Krajowej, dojeżdżamy do **skweru z pomnikiem Matki Polki**. Dalej ścieżką rowerową (ulica Odrzańska)

BULWARY NADODRZAŃSKIE I ZAMEK PIASTOWSKI

docieramy do rynku, przy którym rozpoczęła się nasza rowerowa pętla z centrum Raciborza do Arboretum Bramy Morawskiej. Nie licząc trasy po samym Arboretum, przejechaliśmy około 19 km. Według map to prosta trasa na niecałe 2 godziny jazdy. Z powodzeniem może się jednak stać planem na całodzienną, pełną atrakcji rodzinną wycieczkę. To od was zależy, którą opcję wybierzeć.

REZERWAT
ŁĘCZCZOK

KANAŁ JĘDRA

ODRA

PLONIA

TRASA 2

START I META
DWORZEC PKP

DŁUGOŚĆ TRASY
24 KM +

Z CENTRUM RACIBORZA DO REZERWATU ŁĘŻCZOK

 CENTRUM » ŁĘŻCZOK »
» PŁONIA » CENTRUM

Na trasie kolejnej wycieczki ponownie mamy centrum Raciborza, część Bulwarów Nadodrzańskich oraz – po wyjechaniu z miasta – jeden z najcenniejszych terenów przyrodniczych w okolicy, rezerwat Łęczczok. To kompleks 8 stawów (Ligotniak – wzdłuż jego brzegu jest poprowadzona trasa rowerowa, którą wjeżdżamy, Brzeziniak, Babiczak, Grabowiec, Tatusiak, Markowiak, Salm Duży i Salm Mały – przy nim rozpoczyna się trasa spacerowa niedostępna dla rowerów). Istnieją tam już od XIII w. Podobnie jak Arboretum Bramy Morawskiej (patrz wycieczka nr 1) jest to część Parku Krajobrazowego „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”.

Tę trasę można zaproponować rodzinom z dziećmi. W ich towarzystwie może się ona zamienić w całodzienną wyprawę.

» PRZED DWORCEM
KOLEJOWYM W RACIBORZU
STOI ZABYTKOWA
LOKOMOTYWA TW53-2570.
ZDJĘCIE Z „HALINKĄ”
JEST OBOWIĄZKOWE!

Spod **lokomotywy Halinki** 1 ruszamy wzdłuż ulicy Mickiewicza w stronę raciborskiego rynku. Z niego, ścieżką rowerową (ulica Odrzańska) docieramy pod pomnik **Matki Polki** 2 i dalej – przejeżdżając przez Most Zamkowy – do zabudowań **Zamku Piastowskiego** 3. Tam możemy zrobić sobie przyjemną przerwę na zwiedzanie. Zatrzymać się można również przy **bulwarach nad Odrą**. Latem jest tam plaża z kawiarnią i licznymi organizowanymi przy niej imprezami plenerowymi, a w ciągu całego roku korzystać można ze ścianki wspinaczkowej, placu zabaw i siłowni na powietrzu. Jeśli będzie taka możliwość, warto również wstąpić do **Browaru Zamkowego Racibórz**. Można w nim umówić się na zwiedzanie i zobaczyć całą linię produkcyjną piwa Raciborskiego. W weekendy świeży złoty trunek warto degustować w wyjątkowo klimatycznym pubie urządzonym w pomieszczeniach browaru.

ŚCIEŻKA NA BULWARACH NADODRZAŃSKICH

Opuszczając zamek, kierujemy się w stronę Bulwarów Nadodrzańskich, a następnie poruszamy się wzdłuż kanału Ulgi. Tak jedziemy ok. 4 km, aż do **rozwidlenia szlaków rowerowych, przy skrzyżowaniu z ulicą Rudzką (w pobliżu mostu) 4**. Jadąc dalej prosto, dotarlibyśmy w okolice Arboretum Bramy Morawskiej (patrz trasa nr 1). My jednak skręcamy w lewo i trafiamy na świetną **asfaltową ścieżkę rowerową**, prowadzącą najpierw wzdłuż ulicy Rudzkiej, a potem Gliwickiej w stronę rezerwatu Łęczczok. Po kolejnych nieco ponad dwóch kilometrach, jadąc trasą pomiędzy malowniczymi polami, docieramy do następnego rozwidlenia. Można skręcić w prawo (tamteży dojedzie się do dzielnicy Markowice), my jednak dalej jedziemy prosto połą utwardzoną drogą, w stronę pierwszych stawów kompleksu Łęczczok. Początkowo są one dla nas niewidoczne, od trasy oddziela je spora aleja drzew i zarośla. Po jakimś czasie dojeżdżamy jednak do tych bardziej dostępnych. To moment, w którym warto się zatrzymać i poobserwować mieszkańców Łęczczoka.

WJAZD DO REZERWATU ŁĘCZCHOK

PLATFORMA WIDOKOWA W REZERWACIE ŁĘZCZOK

Rezerwat Łęczok 5 jest położony pomiędzy Raciborzem, Nędzą, Zawadą Książęcą i Babicami. Aż 64% drzewostanu na terenie rezerwatu to ponad 100-letnie drzewa. Wiek wielu potężnych dębów szypułkowych (m.in. Sobieskiego, którego mijamy na trasie) szacuje się nawet na 300-400 lat! **Największym wyróżnikiem Łęczoka jest jednak jego fauna. Na tym terenie mieszka aż 51% gatunków ptaków żyjących w Polsce! To ponad 190 gatunków, z czego 115 to gatunki lęgowe.** Można je podglądać z kilku stanowisk obserwacyjnych. Jak na dłoni widać z nich małe wysepki pełne ptaków. A wiele okazów można po prostu spotkać na swojej drodze! Rezerwat Łęczok to prawdziwy raj dla ornitologów.

» WYBIERAJĄC SIĘ DO REZERWATU ŁĘZCZOK, DO ROWEROWEGO EKWIPUNKU KONIECZNIE DODAJCIE LORNETKI!

Po przejechaniu wzdłuż brzegów kilku stawów dojeżdżamy do okolic głównego wejścia do rezerwatu od strony Babic (niedaleko stawu Salm Mały). Tam warto odstawić rowery i udać się na spacer. **Grobla pomiędzy stawami Babiczak Północny i Salm Duży 6** dostępna jest tylko dla pieszych. To najcenniejsza i najbardziej znana część rezerwatu. Ścieżka prowadzi do charakterystycznej **platformy widokowej**, z której obserwuje się ptaki. W letnie dni, gdy na błękitnym niebie unoszą się jasne obłoki, można tam poczuć się jak w tropikach.

» UWAGA! NA GROBLI POMIĘDZY STAWAMI BABICZAK PÓŁNOCNY I SALM DUŻY ZAZWYCZAJ MOCNO WIEJE!

Przy wejściu do rezerwatu Łęczczok od strony Babic (czyli niedaleko trasy spacerowej), przy parkingu, są **wiaty odpoczynkowe**. To idealne miejsce na piknik po przejechaniu mniej więcej połowy naszej trasy albo na odpoczynek po spacerze, przed drogą powrotną do centrum Raciborza.

PRZY PLATFORMIE PROWADZIMY ROWER! .....

Część naszej powrotnej trasy pokrywa się z drogą, którą przyjechaliśmy do rezerwatu Łęczczok. Jest tam tak magicznie, że jej powtórzenie jest nawet wskazane. Jedziemy przez rezerwat, a następnie asfaltową drogą rowerową dojeżdżamy aż do jej skrzyżowania z trasą rowerową, biegnącą wzdłuż kanału Ulgi (okolice mostu). Podążając w stronę Łęczczoka, w tym miejscu zjeżdżaliśmy z wałów. Tym razem na nie wjedziemy, kierować jednak będziemy się w przeciwną stronę. Skręcimy w lewo, tak jakbyśmy jechali w kierunku do Arboretum. Trzymamy się wałów przez kolejne

4,5 km i zjeżdżamy z nich w prawo dopiero **na wysokości ulicy Granicznej 7**. Nią dojeżdżamy do ulicy Sudeckiej i jedziemy ścieżką poprowadzoną przez dzielnicę Raciborza – **Płonię 8**. Gdy Sudecka przechodzi w ulicę Szkolną, na skrzyżowaniu jedziemy w lewo i dojeżdżamy ulicą Piaskową aż do dworca PKP, przy którym rozpoczęła się nasza rowerowa wyprawa.

» Z ŁĘCZOKA MOŻNA POJECHAĆ DO ARBORETUM I DOPIERO STAMTĄD WRACAĆ DO CENTRUM RACIBORZA.

PRZEDŁUŻENIE TRASY

Chcąc wydłużyć naszą trasę rowerową i dojechać z Łęczzoka do Arboretum, początkowo wybieramy tę samą trasę, którą przyjechaliśmy. Kiedy dotrzemy do końca leśnej drogi, trafimy na asfaltową trasę rowerową, która prowadzi prosto (w kierunku wałów) lub w lewo (w kierunku dzielnicy Markowice). Jadąc prosto, dotrzemy do kanału Ulga i po skręceniu w lewo dojedziemy do Arboretum – tak jak w trasie nr 1. Wybierając drogę w lewo, trafimy do Markowic, a stamtąd drogami o niezbyt dużym natężeniu ruchu możemy dojechać do dzielnicy Obora, w której znajduje się Arboretum. Do centrum Raciborza możemy wrócić drogą, która została opisana w trasie 1 (s. 12).

TRASA 3

START I META
DWORZEC PKP
LUB RYNEK

DŁUGOŚĆ TRASY
40 KM +

BIENKOWICE

I

TWORKÓW

II

BUKÓW

IV

W stronę
KRZYŻANOWIC

III

V

ZBIORNIK RACIBÓRZ DOLNY I OKOLICZNE ATRAKCJE

CENTRUM »

» ZBIORNIK RETENCYJNY » CENTRUM

Pamiętacie powódź w 1997 r.? Mieszkańcy Raciborza i okolic pewnie nigdy jej nie zapomną. By taka katastrofa się nie powtórzyła, w dolinie Odry powstał ogromny przeciwpowodziowy zbiornik Racibórz Dolny. Ma chronić miejscową ludność przed podtopieniami, ale stał się również atrakcją turystyczną. To popularny cel spacerów i wycieczek rowerowych. Kompleks zlokalizowany jest na terenie powiatów raciborskiego i wodzisławskiego, a jego zapora czołowa i główne budowle hydrotechniczne są na terenie Raciborza. Zobaczmy je w trakcie naszej rowerowej wycieczki.

Ze względu na długość i charakter trasy wokół całego polderu oraz brak przygotowanych miejsc odpoczynkowych rekomendujemy ją raczej dla dorosłych rowerzystów.

Początek naszej trasy znajduje się w centrum miasta. Najwygodniej jest startować spod dworca PKP lub rynku (dojedziemy do niego ze stacji ulicą Mickiewicza). Z **rynku 1** kierujemy się ścieżką rowerową (ulica Odrzańska) w stronę pomnika Matki Polki, a następnie za mostem na Odrze skręcamy w prawo i wjeżdżamy na ścieżkę rowerową **wzdłuż Bulwarów Nadodrzańskich 2**. Na wysokości ulicy Piaskowej skręcamy w lewo i dalej, na skrzyżowaniu, w prawo, by dojechać do ścieżki rowerowej poprowadzonej przez dzielnicę Płonia (ulica Sudecka). Z niej wjeżdżamy bezpośrednio na **ścieżkę prowadzącą na koronę zbiornika Racibórz Dolny 3**.

» CHCĄC OBJECHAĆ ZBIORNIK RETENCYJNY, RÓWNIE DOBRZE MOŻNA ROZPOCZĄĆ TRASĘ JUŻ PRZY SAMYM POLDERZE.

ZAPORA CZOŁOWA ZBIORNIKA RACIBÓRZ DOLNY

Wtedy będziemy mieć więcej czasu i sił na ewentualne zjazdy z głównej trasy, a ciekawych miejsc w okolicy jest całkiem sporo. Dogodnym miejscem na pozostawienie samochodu na czas naszej rowerowej wycieczki już przy samym zbiorniku jest parking przy ulicy Nieboczowskiej.

Będąc już na wałach zbiornika, początkowo jedziemy asfaltem, później trasa jest już szutrowa. Teraz nie sposób się zgubić, jedziemy cały czas wokół polderu. **Okrążenie ma ok. 25 km.** Jadąc wzdłuż brzegów zbiornika, wyjeżdżamy z terenów miasta Raciborza. By naszą wycieczkę urozmaicić, warto od czasu do czasu z trasy zjechać. Dzięki temu można zobaczyć wiele ciekawych miejsc zlokalizowanych czasem ledwie kilkaset metrów od naszego szlaku. Piszemy o nich na końcu tego rozdziału przewodnika.

Po dojechaniu do początku naszej trasy na wałach zbiornika możemy wrócić do centrum Raciborza tą samą drogą, którą tutaj dotarliśmy, lub jechać trasą **wzdłuż kanału Ulga 4**. My wybieramy ostatnią opcję i po kilku kilometrach, dotrzemy do Bulwarów Nadodrzańskich i nimi – do zabudowań **Zamku Piastowskiego 5**. Warto wejść na jego rozległy dziedziniec i zobaczyć najcenniejszą część zamku, czyli gotycką kaplicę pw. św. Tomasza Becketa. Spod zamku, jadąc przez most na Odrze i ścieżką rowerową wzdłuż ulicy Odrzańskiej, docieramy na rynek.

ZAMEK PIASTOWSKI

Powyzsza trasa jest dość łatwa, ale miejscami może być monotonna (pętla wokół zbiornika) i nie ma na niej wiat odpoczynkowych. Jest również jedną z najdłuższych naszych propozycji. W wersji podstawowej z centrum miasta, bez dodatkowych zjazdów, liczy około 40 km. Gdy w trakcie jazdy odbija się z trasy, by zobaczyć atrakcje okolicy, wychodzi kilka kilometrów więcej. Trasę wokół zbiornika proponujemy rozbudować o okoliczne atrakcje, a jest ich całkiem sporo.

ATRAKCJE TURYSTYCZNE W OKOLICY ZBIORNIKA RACIBÓRZ DOLNY

BIEŃKOWICE I TWORKÓW

W **Bieńkowicach I** na spragnionych ciekawostek turystów czeka kameralne **Muzeum Kowalstwa urządzone w kuźni, której historia sięga początków XVIII w.** Po wysłuchaniu opowieści o kowalskich tajemnicach i losach rodziny Sochów, w której kowale są już od dziewięciu pokoleń, warto odbić jeszcze dalej od naszej głównej trasy i udać się w kierunku **Tworkowa II**. Ten odcinek docenia się szczególnie w upalne dni – **od strony Bieńkowic do Tworkowa wjeżdża się zacienioną Aleją Hroza**, przy której rosną wiekowe lipy drobnolistne i szerokolistne, kasztanowce, buki czerwone i dęby szypułkowe. Latem jest tam przyjemny cień, a jesienią... myślę, że nie musimy pisać, jak jest tam magicznie! Przy alei jest **wiata odpoczynkowa**. Głównym celem rowerzystów w Tworkowie są **odrestaurowane ruiny zamku z wieżą widokową**, z której widać sporą część okolicy. Tuż przy zabytku znajduje się plenerowe kąpielisko, które latem skusi pewnie niejednego rowerzystę. Warto odpocząć również w cieniu drzew w otaczającym zamek parku, dojechać do stawu Trzeciok i napić się wody z tamtejszych źródełek. Na naszą główną trasę wokół zbiornika retencyjnego wracamy ulicą Dworcową.

WIEŻA WIDOKOWA NA ZAMKU W TWORKOWIE

PAŁAC W KRZYŻANOWICACH

KRZYŻANOWICE

Do Krzyżanowic zjeżdżamy z naszej trasy na wysokości stacji PKP w tej miejscowości. Ulicą Kolejową dojedziemy aż do samego **pałacu w Krzyżanowicach III**. To charakterystyczny jasny budynek, w którym obecnie funkcjonuje prowadzony przez siostry zakonne dom opieki. Nie można go zwiedzać, ale pospacerować w otaczającym go parku już tak. Naprzeciwko bramy wjazdowej do kompleksu, przy drodze, znajduje się **plenerowe muzeum Czarnego Dębu**. Warto i na tę ciekawostkę spojrzeć. Wrócić na trasę główną naszej wycieczki najlepiej jest również ulicą Kolejową.

BUKÓW I STAWY WIELIKĄ

By zjechać w stronę **Bukowa IV**, wystarczy dokładnie w połowie drogi wokół zbiornika Racibórz Dolny kontynuować trasę ulicą Krzyżanowicką (w stronę Syryni) i na wysokości krzyża skrócić w lewo, w ulicę Główną. Nią dojedziemy do **kaplicy Matki Boskiej Różańcowej**. Znajduje się ona na tzw. Kaczym Rynku, u zbiegu ulic Główniej, Odrzańskiej i Strażackiej w Bukowie. Historia drewnianej świątyni sięga 1770 r. Dziś to jeden z obiektów Szlaku Architektury Drewnianej.

» CIEKAWOSTKĄ JEST ZAZNACZONY PRZY KAPLICZCE POZIOM WODY Z LATA 1997 R., KIEDY TO CAŁA OKOLICA BYŁA ZALANA WSKUTEK WYLANIA RZEKI ODRY. TA MAŁA, WYSOKO POŁOŻONA KRESECZKA DAJE DO MYŚLENIA...

W tym momencie nie ma sensu wracać na wały zbiornika, lepiej jechać dalej drogą w stronę Lubomi. Trasa jest idealnym miejscem do obserwacji ptaków żyjących przy malowniczych **stawach Wielikąt** **V**. To kompleks dziewięciu większych i kilkunastu mniejszych zbiorników, stworzonych przez człowieka już w średniowieczu. Dziś poza tym, że spełnia funkcję hodowlaną, jest to jedna z większych w woj. śląskim ostoi ptactwa. Na groblę pomiędzy stawami nie można wchodzić (to prywatna własność gospodarstwa hodowlanego), ale nawet z poziomu drogi Buków-Lubomia, którą pojedziemy, rozciągają się piękne widoki. By podziwiać walory Wielikąta, wystarczy zatrzymać się w zatoczkach przy trasie. Przy szuwarach można stanąć oko w oko ze stadem łabędzi, które masowo w tych okolicach przebywają.

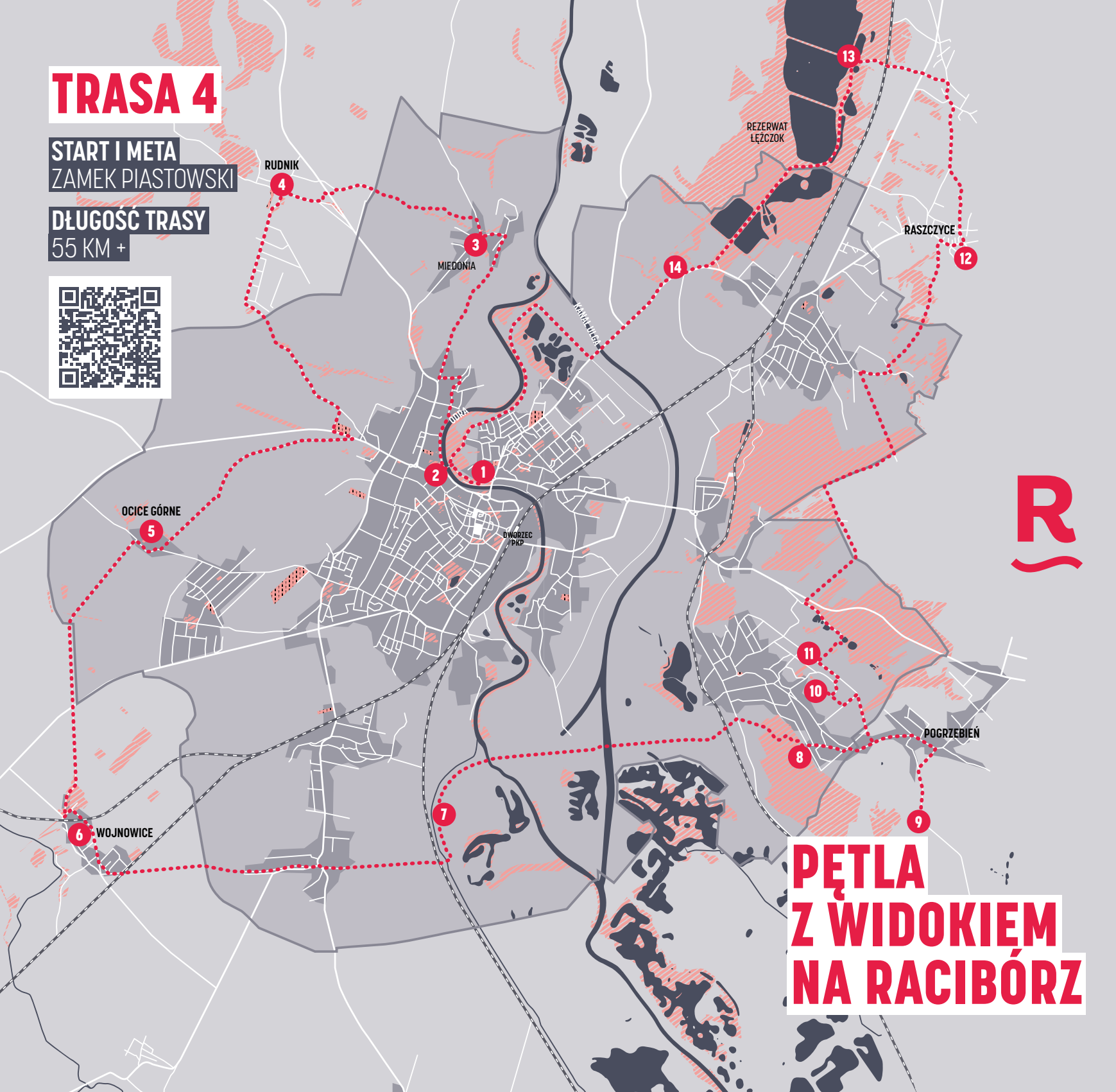
ŁABĘDZIE PRZY STAWACH WELIKĄT

TRASA 4

START I META
ZAMEK PIASTOWSKI

DŁUGOŚĆ TRASY
55 KM +

R

**PĘTLA
Z WIDOKIEM
NA RACIBÓRZ**

 **CENTRUM » MIEDONIA » RUDNIK »
» OCICE » WOJNOWICE » ZBIORNIK
RETENCYJNY » POGRZEBIENIE » LIPKI »
» RASZCZYCE » ŁĘCZCZOK » WAŁY » CENTRUM**

Nasza ostatnia trasa to spore wyzwanie. Najdłuższa, najtrudniejsza, ale też najbardziej widokowa! Tym razem, ruszając znów z centrum Raciborza, spod Zamku Piastowskiego, udamy się na wycieczkę wokół całego miasta. Z różnych punktów widokowych, do których dotrzemy, widać Racibórz i okolice jak na dłoni!

A ponieważ samo miasto leży w niecce, jadąc dookoła niego napotkacie na sporo wzniesień. Myślę, że nie przypuszczaliście, że jeżdżąc po Raciborzu można się aż tak zmęczyć. Z tych względów trasę wokół Raciborza rekomendujemy wprawionym rowerzystom, którzy preferują dłuższe i trudniejsze trasy. To dobrych kilka godzin jazdy. W połączeniu ze zwiedzaniem Zamku Piastowskiego lub Browaru Zamkowego Racibórz i spacerem po Łęczczoku wychodzi całodniowa wycieczka.

PANORAMA RACIBORZA – WIDOK Z OCIC GÓRNYCH

PRZEJAZD KŁADKĄ NA ODRZE

Ruszamy spod **Zamku Piastowskiego 1**, jednego z najbardziej charakterystycznych budynków w Raciborzu. Z jego dziedzińca przejeżdżamy na Bulwary Nadodrzańskie. Latem czeka tam plaża, w ciągu całego roku – ścianka wspinaczkowa, plac zabaw i siłownia na wolnym powietrzu. Nie zatrzymujemy się, tylko po chwili jazdy zmieniamy brzeg Odry – przejeżdżamy przez **kładkę 2** i nadal trzymamy się brzegu rzeki. Po chwili ścieżka rowerowa się kończy. By zacząć jazdę wzdłuż drogi (ulica Toruńska), musimy przejechać wąską ścieżką między ogródkami działkowymi a rzeką. Nią dostaniemy się na wspomnianą Toruńską. Następnie skręcamy w lewo w ulicę Rzeczną, a z niej – w prawo – w Piotrkowską, która przechodzi w Górnośląską. Po przejechaniu około 2 km skręcamy w lewo i ulicą Cyryla Ratajskiego wjeżdżamy do dzielnicy Raciborza – **Miedoni 3**. Spod OSP jedziemy ulicą Podmiejską. Z niej skręcamy w lewo, w małą uliczkę pomiędzy domami (przed budynkiem nr 55). Po prawej stronie widzimy obwodnicę Raciborza, po lewej – rzeczkę Rudnik. Dojeżdżamy do ulicy Powstańców Śląskich. Teraz trzeba uważać, bo kolejny zjazd w lewo łatwo przegapić! To wąskie wybrukowane przejście, obok ceglanego domu (nr 22, po lewej stronie). Trzeba go szukać, gdy przed nami pojawi się główna, ruchliwa droga. Gdy już w przejściu wjedziemy, trasa doprowadzi nas do małego mostku i dalej, betonową drogą, do

ulicy Adama Mickiewicza. Skręcamy w nią w prawo i dojeżdżamy do **OSP Rudnik 4**. Tuż za nią czeka nas całkiem spory podjazd (ulica Szkolna), jeden z kilku na trasie. Gdy już go pokonamy, wysiłek wynagradzają widoki. Jadąc dalej, docieramy do ulicy Cisza, która następnie przechodzi w ulicę Gamowską. Z niej, na wysokości cmentarza, skręcamy w prawo i dojeżdżamy do głównej ulicy, Głubczyckiej. Jedziemy nią około 300 m i następnie ostro skręcamy w prawo, w polną drogę przy domu pogrzebowym. W tym momencie rozpoczyna się bardzo widokowy odcinek naszej trasy. Prowadzi przez pola, w kierunku **Ocic Górnych 5**. Z tego miejsca w pogodne dni roztacza się niesamowity widok na zabudowania Raciborza.

Dojeżdżamy do granicy uprawnych pól i następnie zjeżdżamy w prawo na ulicę Wiejską. Z niej wjeżdżamy na ulicę Zbożową, która następnie przechodzi w Folwarczną. Po nieco ponad 3 km dojeżdżamy do **wiaty odpoczynkowej w Wojnowicach 6**, która jest idealnym miejscem na przystanek na trasie.

Dalej jedziemy ulicą Szpitalną, wzdłuż ogrodzenia pałacu (własność prywatna), a następnie skręcamy w prawo w ulicę Ogrodową i jedziemy nią aż do ulicy Krótkiej, z której zjeżdżamy w ulicę Kolejową. Dojeżdżamy nią do torów, przejeżdżamy przez nie i teraz czekają nas niecałe 2 km jazdy przez pola, którymi docieramy do ulicy Czynu Społecznego (to już dzielnica Raciborza – Sudół). Kierujemy się nią w stronę głównej drogi (ulicy Korczaka). Na skrzyżowa-

WIATA ODPOCZYNKOWA W WOJNOWICACH

ZBIORNIK RACIBÓRZ DOLNY

niu skręcamy w prawo w ulicę Hulczyńską i z niej zjeżdżamy w ulicę Topolową, którą dojeżdżamy aż do **zbiornika retencyjnego Racibórz Dolny** **7** (patrz wycieczka nr 3). Wjeżdżamy na wały, skręcamy w lewo i jedziemy w stronę korony zbiornika. Po przejechaniu nieco ponad 4 km zjeżdżamy ze zbiornika ulicą Niebozczowską. Dojeżdżamy nią do głównej drogi, przejeżdżamy na drugą stronę i wjeżdżamy w ulicę Pod Lasem. Prowadzi ona w stronę lasu i tam zaczyna się spory podjazd leśną ścieżką. Gdy po około 800 m dotrzecie do **obelisku Josepha von Eichendorffa** **8**, możecie naprawdę odczuwać potrzebę odpoczynku. Są tam ławki, mała huśtawka i piękne widoki! Do tego nie jedyne w tej okolicy.

» JOSEPH VON EICHENDORFF BYŁ ZWIĄZANY Z ZIEMIĄ RACIBORSKĄ ROMANTYCZNYM POETĄ (1788-1857). POCHODZIŁ Z ŁUBOWIC NIEDALEKO RACIBORZA, GDZIE WCIĄŻ MOŻNA OGLĄDAĆ RUINY RODZINNEJ POSIADŁOŚCI EICHENDORFFÓW ORAZ ODWIEDZIĆ POŚWIĘCONĄ POECIE IZBĘ PAMIĘCI. PAMIĄTKI PO NIM MOŻNA ODNALEZĆ NA CAŁEJ RACIBORSZCZYŹNIE.

Gdy pojedziemy dalej nieco ponad 2,5 km, dotrzemy do kolejnego punktu widokowego! Spod lasu kierujemy się ulicą Pogwizdowską aż do ulicy Widokowej (nazwa nie jest tam przypadkowa!), a z niej skręcamy w prawo w ulicę Pogrzebieńską i na skrzyżowaniu w lewo w ulicę Brzezką. Następnie odbijamy w prawo ulicą Lubomską i nią dojeżdżamy do **wieży i platformy widokowej w Pogrzebieniu** 9. To jeden z 34 obiektów szlaku Silesianka. Charakterystyczną budowlę widać z daleka. To strzeżona metalowa konstrukcja, obok której ustawiono kontener z 3 okrągłymi otworami widokowymi. Z tego miejsca widać spory fragment okolicy, m.in. Hałdę Szarlotę w Rydułtowach (od wschodu), Beskid Śląski (południowo-wschód), Beskid Śląsko-Morawski (od południa), Wysoki Jesionik i Góry Opawskie (od zachodu), a nawet Górę św. Anny na Opolszczyźnie (od północy).

By jechać dalej naszą trasą wokół Raciborza, wracamy ulicą Lubomską i Brzezką do wysokości krzyża. Tam skręcamy w prawo w ulicę Wiśniową. Możemy jechać nią cały czas prosto, możemy zjechać z niej ulicą Glinianą, by następnie skręcić w prawo i dojechać na **wzgórze Lipki** 10. To najwyższy punkt w Raciborzu (276,1 m). Swoją nazwę zawdzięcza siedmiu lipom rosnącym blisko siebie na wzgórzu.

WIEŻA I PLATFORMA WIDOKOWA W POGRZEBIENIU

PRZY KAPLICZCE SKRĘCAMY W POLNĄ ŚCIEŻKĘ

Wracając na ulicę Wiśniową drogą Jagielnia, mamy przed sobą piękny widok. Teraz jedziemy w stronę dzielnicy Dębicz. Na wysokości **kapliczki św. Anny 11** wjeżdżamy w pole (Szlak Husarii Polskiej) i jadąc cały czas prosto, docieramy do ulicy Zakładowej. Jadąc nią, trzeba uważać, by **nie przeoczyć domu nr 11**. Przy nim jest **wąski przesmyk**, w który musimy skręcić (skręt w prawo). Dróżka ta łączy ulicę Zakładową z Rybnicką (główna droga nr 935). Będąc na ulicy Rybnickiej, przed sobą mamy ulicę Kobylską i w nią wjeżdżamy. Jadąc przed siebie, nadal Szlakiem Husarii Polskiej, dojeżdżamy do przydrożnego krzyża (skrzyżowanie z ulicą Dębiczną). Tam przechodzimy przez główną drogę i jedziemy prosto aż do linii lasu. W ten sposób docieramy do granicy Arboretum (patrz trasa nr 1).

Jedziemy wzdłuż linii lasu aż do oznakowanego skrzyżowania szlaków rowerowych. Tam skręcamy w lewo i Szlakiem Młodości Eichendorffa docieramy do ulicy Babickiej, przy której od razu skręcamy w prawo. Wjeżdżamy na żółty szlak rowerowy Polskich Szkół Mniejszościowych. Jadąc przez pola, docieramy do ulicy Górnej i nią dojeżdżamy do miejscowości **Raszczyce 12**. Tam początkowo jedziemy wzdłuż głównej ulicy (Raciborskiej) i na skrzyżowaniu skręcamy w lewo w ulicę Robotniczą. Dojeżdżamy do ulicy Wyzwolenia, która ciągnie się aż do miejscowości Babice. Jedziemy

cały czas wzdłuż głównej drogi (Wiejska) i skręcamy w lewo w ulicę Powstańców. Za skrzyżowaniem z ulicą Rudzką droga przechodzi w Rybacką i doprowadza nas do celu naszej kilkugodzinnej wyprawy, czyli **rezerwatu Łęczczok** **13**.

» REZERWAT ŁĘCZCZOK TO KOMPLEKS 8 STAWÓW BĘDĄCYCH OAZĄ PTACTWA. MIESZKA TAM AŻ 51% GATUNKÓW PTAKÓW ŻYJĄCYCH W POLSCE! TO PONAD 190 GATUNKÓW, Z CZEGO 115 TO GATUNKI LĘGOWE. MOŻNA JE PODGLĄDAĆ Z KILKU STANOWISK OBSERWACYJNYCH.

W Łęczczoku z pewnością zostaniecie na co najmniej godzinę. **By przejść główną groblą pomiędzy stawami Salm Duży i Babiczak Północny, trzeba zostawić rower i ruszyć przed siebie pieszo.** W tej części rezerwatu jest zakaz jazdy rowerem. Odcinek wzdłuż stawów Babiczak Północny, Tatusiak, Babiczak Południowy, Brzeziniak i Ligotniak można już pokonać na dwóch kółkach. Więcej o rezerwacie w opisie trasy nr 2.

REZERWAT ŁĘCZCZOK

POCZĄTEK STREFY PIESZEJ W REZERWACIE ŁĘŻCZOK

Gdy przejdziemy przez teren rezerwatu, czeka nas ostatni, najłatwiejszy fragment trasy. **Ostatnie 6 km to komfortowa jazda wytyczoną wzdłuż drogi i wałów ścieżką rowerową.** Wyjeżdżając z terenów zielonych, kierujemy się na prawo. Tam czeka chyba najlepszy odcinek drogi rowerowej w Raciborzu i okolicach. **Asfaltowa ścieżka 14** biegnie wzdłuż głównej drogi (Gliwicka, potem Rudzka), wśród pól. Nią docieramy do skrzyżowania z kanałem Ulgi. Skracając w prawo, wjeżdżamy na ścieżkę rowerową na wałach (jadąc w lewo, dotarlibyśmy do Arboretum Bramy Morawskiej, patrz wycieczka nr 1). Trasą na wałach kanału Ulga, a następnie rzeki Odry, docieramy do początku naszej wyprawy, czyli Zamku Piastowskiego.

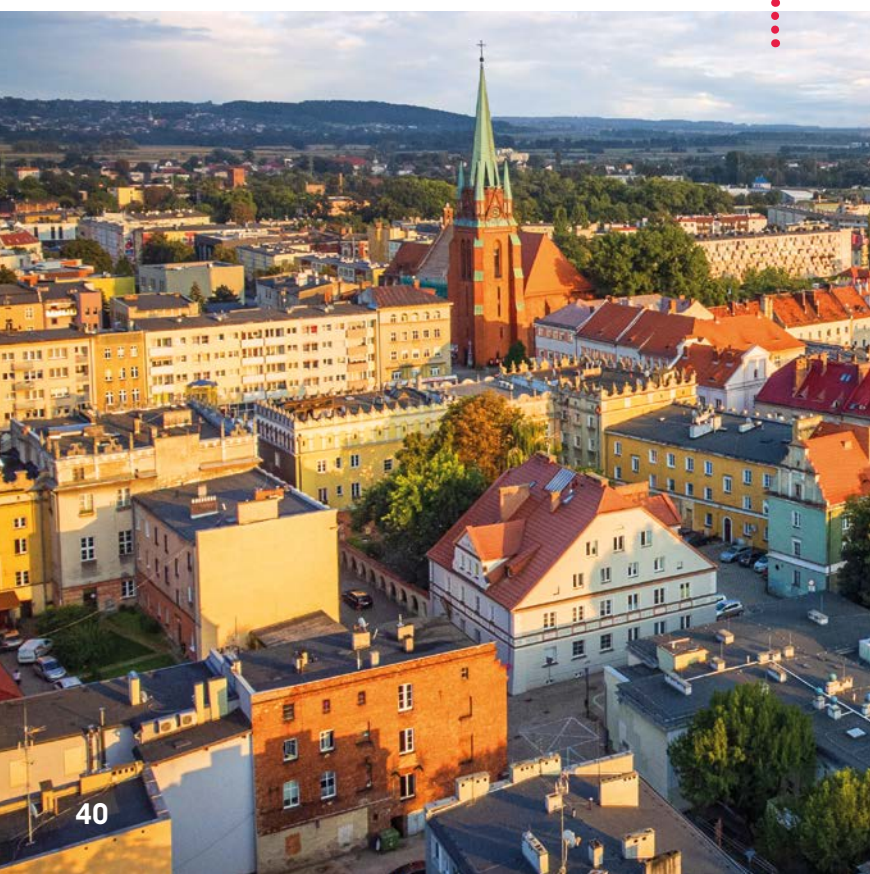
Trasa wokół Raciborza jest nie tylko najdłuższa z opisanych w tym przewodniku, ale też najtrudniejsza. Zdecydowanie najwięcej na niej jedziemy (tu nie ma przystanku co kilka kilometrów, by zobaczyć kolejne atrakcje po drodze), do tego przede wszystkim drogami, a nie rowerowymi ścieżkami. Największe są również przewyższenia, szczególnie na odcinku z Miedoni do Rudnika czy w Brzeziu. Kto by pomyślał, że Racibórz jest aż tak „górzysty”...

RACIBORSKI SZLAK MIEJSKI

Jadąc rowerem, możemy zobaczyć całkiem spory kawałek Raciborza, jednak warto też zsiąść z dwóch kółek i przynajmniej centrum obejść na piechotę. Tylko wtedy zwrócimy uwagę na poszczególne budynki i ich architektoniczne detale. Można też wejść do muzeum, które mieści się blisko rynku. Połączenie jednego dnia spędzonego na rowerze, a drugiego – na zwiedzaniu Raciborza trasą spacerową Raciborskiego Szlaku Miejskiego wydaje się idealnym pomysłem na ciekawie spędzony weekend!

CENTRUM RACIBORZA Z LOTU PTAKA

Trasa piesza **Raciborskiego Szlaku Miejskiego** rozpoczyna się przy zabudowaniach **Zamku Piastowskiego 1**. Jeśli do Raciborza przyjeżdżacie pociągiem, do zamku można bez problemu dojść pieszo – znajduje się niecały kilometr od dworca kolejowego. Jeśli jedziecie autem – najbliższy parking jest przy ulicy Armii Krajowej, nieco poniżej kościoła pw. św. Jana Chrzciciela lub na terenie Ośrodka Sportu i Rekreacji przy ulicy Zamkowej 4.

Raciborski zamek to dawna siedziba rodu Piastów Śląskich. Choć jej początki nie są dobrze znane, wiadomo, że w XIII w. na miejscu wcześniejszych zabudowań wzniesiono ceglany zamek. W obiekcie koniecznie trzeba zobaczyć **ogromny dziedziniec i odrestaurowaną kaplicę pw. św. Tomasza Becketa**, dostępną dla turystów, podobnie jak cały zamek. Kaplica ta – pierwotnie gotycka, później wzbogacona o elementy barokowe, bywa nazywana perłą śląskiego gotyku lub śląską Sainte-Chapelle. W budynku bramnym mieści się **punkt informacji turystycznej**, w którym można odebrać materiały promocyjne Raciborza i okolicy oraz

ZABUDOWANIA BROWARU ZAMKOWEGO

zakupić pamiątki. Zwiedzanie z przewodnikiem odbywa się o każdej pełnej godzinie, ostatnie na godzinę przed zamknięciem punktu informacji turystycznej, w którym czekają przewodnicy.

Zamek tworzy jeden kompleks budynków z **Browarem Zamkowym Racibórz 2**. Piwo warzy się w nim od 1567 r.! Po latach wzlotów i upadków raciborski zakład w XVII w. rozbudował się i zaopatrywał w złoty trunek sporą część Śląska i Czech. Dzisiejsze zabudowania browaru to efekt odbudowy po pożarze w 1858 r. Browar przeżył I i II wojnę światową, ogromne zniszczenia przyniosła mu powódź w 1997 r. W efekcie w latach 1999–2004 produkcja była zawieszona, jednak w 2005 r. browar znów ruszył. Dziś Raciborskie jest coraz popularniejszą marką piwa, a sam produkujący je **browar można zwiedzić**. W trakcie wycieczki odwiedza się warzelnię, fermentownię i ogląda cały proces produkcyjny. Na koniec można odpocząć i skosztować złotego trunku w przybrowarnym pubie. By zwiedzić browar, trzeba skontaktować się z jego pracownikami i umówić na konkretny termin (www.browarraciborz.pl, zwiedzanie@browarraciborz.pl).

Spod browaru kierujemy się w stronę **Pomnika Matki Polki 3**, znajdującego się na Placu Mostowym od 1973 r. Dojrzymy do niego, przechodząc przez most na Odrze. Pomnik przedstawia kobietę z dzieckiem na ramieniu. Jest poświęcony „wszystkim śląskim matkom wychowującym swoje dzieci w duchu

polskiego patriotyzmu”. Dalej, ulicą Odrzańską, docieramy na **rynek 4**. Tam uwagę przyciąga centralnie ulokowana **późnobarokowa kolumna Matki Bożej**. Wzniesiono ją w latach 1725–1727 jako podziękowanie (wotum) za odpuszczenie zarazy, która dotknęła Racibórz w 1715 r. Podobne budowle spotkać można na terenach niegdyś należących do monarchii Habsburgów.

» Z KOLUMNĄ ZWIĄZANA JEST OSOBLIWA PRZEPOWIEDNIA, WEDLE KTÓREJ RACIBÓRZ ZALEJE WODA, JEŚLI KTOKOLWIEK ODWAŻY SIĘ KOPAĆ WOKÓŁ POSTUMENTU. PAMIĘTACIE POWÓDŹ 1997 R.? W TYM CZASIE NA RYNKU TRWAŁY PRACE REMONTOWE. ZBIEG OKOLICZNOŚCI?

Kolumna zwieńczona jest posągiem Matki Boskiej Niepokalanej Poczęcia, która ma koronę z 12 gwiazd, a u jej stóp znajduje się księżyc. Madonna stoi na chmurach, które trzymają anioły, i depta węży, będącego symbolem szatana. Na cokole zobaczyć można figury świętych: Floriana – patrona strzegącego od ognia, Sebastiana – patrona chorych na choroby zakaźne (chroniącego przed epidemią) i papieża Marcelego, czyli patrona Raciborza. Przy głównym miejskim placu znajduje się zabytkowy gotycki **Kościół św. Jakuba 5** z XIII w. Jego obecny wygląd to efekt odbudowy po pożarach w 1300 i 1637 r. To jedyna pozostałość po dawnym klasztorze dominikanów.

» KOŚCIÓŁ ŚW. JAKUBA JEST DZIŚ OBIEKTEM FILIARNYM SĄSIADUJĄCEGO Z RYNKIEM KOŚCIOŁA WNMP. ODBYWAJĄ SIĘ W NIM M.IN. NABOŻEŃSTWA W JĘZYKU NIEMIECKIM.

Uwagę zwraca też pomnik biskupa Józefa Feliksa Gawliny, pochodzącego z pobliskiego Strzybnika duchownego i generała dywizji Wojska Polskiego, zwanego „Biskupem-Tułaczem”.

» WARTO SPOJRZEĆ RÓWNIEŻ NA KAMIENICE W RYNKU. W LATACH 50. XX W. ZOSTAŁY ONE ODBUDOWANE W STYLU LUBELSKIEGO RENESANSU.

Renesans lubelski to styl zupełnie obcy na terenie Raciborza i Śląska, został on jednak celowo tu zastosowany, by wpisać się w popularną po II wojnie światowej ideologię spolszczania dawnych niemieckich miast położonych na Ziemiach Odzyskanych.

Z rynku przez Plac Dominikański kierujemy się w stronę **Skweru Kresowian 6**, na którym znajduje się źródło uliczny. Stojąc u zbiegu ulic Batorego i Podwale, jak na dłoni zobaczymy obecny **budynek Urzędu Miasta**. To jeden z wielu obiektów w mieście niegdyś należących do rodziny Sobotników, która jako pierwsza na Śląsku produkowała „fabryczne” pierniki miodowe i słodczyce. Dzisiejszy magistrat niegdyś był centrum prawdziwego imperium słodkości. Historia tego rodzinnego biznesu rozpoczęła się w 1828 r. – wtedy otwarto pierwszą raciborską cukiernię. Wypieki Sobotników słynne stały się jednak kilka lat później. 2 października 1846 r. w Raciborzu przebywał król pruski Fryderyk Wilhelm IV. Po tym, jak skosztował lokalnego pieczywa, kazał sobie przedstawić piekarza, a po kilku dniach przesłał mu srebrne puzderko. Tak zaczęła się niesamowita kariera, w efekcie której zakład firmy Franz Sobotzick miał swoje filie we Wrocławiu i Monachium. W Raciborzu powstała natomiast pierwsza na Górnym Śląsku fabryka czekolady, w której do napędzania maszyn wykorzystywano kotły parowe.

» NIEDALEKO ZNAJDUJE SIĘ ULICA CZEKOLADOWA (TERAZ WIADOMO, SKĄD TA NIECODZIENNA NAZWA). ZNAJDUJĄCE SIĘ PRZY NIEJ KAMIENICE ZOSTAŁY WYBUDOWANE Z MYŚLĄ O PRACOWNIKACH FABRYKI.

Ze Skweru Kresowian ruszamy dalej, by dojść do **pomnika Josepha von Eichendorffa 7**, położonego niedaleko skrzyżowania ulic Młyńskiej i Mickiewicza, na dawnym placu Zborowym. Monument upamiętnia związanego z ziemią raciborską romantycznego poetę, pochodzącego z niedalekich Łubowic (tam można zwiedzić ruiny pałacu stanowiącego niegdyś rodową posiadłość rodziny poety oraz izbę pamięci mu poświęconą). Dziś zobaczyć możemy kopię oryginalnego, odsłoniętego w 1909 r. pomnika. Oryginał zaginął po II wojnie światowej.

Następnie trasa Raciborskiego Szlaku Miejskiego kieruje się znów w stronę rynku, a dokładnie: mieszczącego się przy nim **Kościół Wniebowzięcia NMP 8**, raciborskiego kościoła farnego. Jest on datowany na początek XIII w. i – podobno – to jedyna na Śląsku świątynia, która zachowała cechy stylu wczesnogotyckiego. Ciekawostką jest to, że wybudowali go osiedlający się w Raciborzu Flamandzcy i Walonowie. Spod kościoła kierujemy się ulicą Nową w stronę odrestaurowanej renesansowej **baszty więziennej i fragmentu murów miejskich 9**. Wieża była ważnym elementem obwarowań Raciborza, które istniały już pod koniec XIII w. Wzniesiona w drugiej połowie XVI w. posiadała nie

BASZTA WIĘZIENNA Z FRAGMENTEM MURÓW MIEJSKICH

tylko funkcję obronną, ale była również więzieniem. Znajdowały się tam aż cztery kondygnacje z pomieszczeniami dla aresztantów – zarówno drobnych przestępców, jak i też prawdziwych zbrodniarzy. Mury więzienia widziały także np. mistrzów masarskich, którzy byli oskarżani o zawyżanie cen mięsa, oraz kobiety oskarżane o czary. Pierwszą „czarownicę” doprowadzono do Raciborza z pobliskich Nieboczów w maju 1663 r.

» TA ODRESTAUROWANA WIEŻA O PONUREJ HISTORII JEST DZIŚ JEDNYM Z NAJBARDZIEJ CHARAKTERYSTYCZNYCH I ROZPOZNAWALNYCH BUDYNKÓW W RACIBORZU. W 2007 R. UMIESZCZONO JĄ NA EMITOWANEJ PRZEZ NARODOWY BANK POLSKI 2-ZŁOTOWEJ MONECIE Z SERII HISTORYCZNE MIASTA POLSKI.

Za basztą więzienną jest przyjemny skwer im. Stanisława Moniuszki. Z niego, u wlotu ulicy Nowej widać budynek **Sądu Rejonowego** **10**. To późnoklasycyistyczny gmach z 1826 r. projektu Karla Friedricha Schinkla. Jest jednym z najciekawszych przykładów niemieckiego klasycyzmu na Górnym Śląsku. W sąsiedztwie, przy ulicy Wojska Polskiego, zobaczymy budynek byłego sądu krajowego. Do 2012 r. był tam zakład poprawczy, dziś – po przeprowadzeniu gruntownych prac restauratorskich – mieści się tam m.in. **Wydział Karny Sądu Rejonowego oraz Prokuratura Rejonowa** **11**. Budynek został wzniesiony w latach 1889–1892 w stylu neorenesansu niderlandzkiego.

Mijając niezwykle reprezentacyjny budynek sądu, z ulicy Wojska Polskiego przechodzimy na ulicę Browarną i dochodzimy do dawnego klasztoru sióstr Elżbietanek przy ulicy Solnej (dziś to **Archiwum Państwowe** **12**). Następnie dochodzimy do skrzyżowania z **ulicą Długą** **13**. To najdłuższa ulica w granicach otoczonego murami dawnego Raciborza. Znamy ją już z wycieczki nr 1. Tym razem możemy na spokojnie przyjrzeć się ciekawym mozaikom zdobiącym ściany mieszczących się przy tej ulicy kamienic. Są tu m.in. **Ślązaczka i Ślązak w tradycyjnych strojach, zegar słoneczny czy kosz z kwiatami**. Pojawiły się na budynkach w latach 70. XX w.

MOZAIKA PRZY ULICY DŁUGIEJ

Z ulicy Długiej zbaczamy w stronę **Muzeum w Raciborzu**. Budynki, w których mieszczą się wystawy, prawie ze sobą sąsiadują. Przy **ulicy Chopina 12 14A** znajdują się ekspozycje: Rok obrzędowy nad Górną Odrą, Cmentarzysko ciepłalne kultury łużyckiej w Samborowicach, Śladami człowieka prehistorycznego, Racibórz w średniowieczu i – znów ciekawostka – **Dawne techniki dentystryczne**. Z kolei przy **ulicy Gimnazjalnej 1 14B**, w okazałym budynku **dawnego kościoła Dominikanek pw. Ducha Świętego** mieszczą się wystawy: Odkrycia w kościele Dominikanek, Cyna śląska, Sztuka dawna, a także **W domu Ozyrysa**. Ta ostatnia to śląski ewenement.

» MUMIA DŻED-AMONET-IUS-ANCH WRAZ Z KARTONAŻEM I DWOMA SARKOFAGAMI TO JEDYNE NA ŚLĄSKU EKSPONATY PRZEDSTAWIAJĄCE ZABYTKI STAROŻYTNIEGO EGIPITU.

DAWNY KOŚCIÓŁ DOMINIKANEK – DZIŚ MUZEUM

Zbiory można oglądać od wtorku do niedzieli. Spod muzeum, idąc cały czas prosto, dochodzimy do **Placu Wolności 15**, na którym czeka nie lada ciekawostka. Od lat 30. XX w. jego centralnym punktem jest **głaz narzutowy z epoki lodowcowej** znalezionej w pobliskich Wojnowicach. Waży 40 ton, a postawiono go w tym miejscu jako pomnik ruchu narodowosocjalistycznego. Dziś na szczęście to tylko i wyłącznie pomnik przyrody nieożywionej i ciekawostka historyczna. Do 1818 r. na dzisiejszym Placu Wolności mieściła się też brama wjazdowa do miasta, plac stanowił

granicę starego miasta otoczonego murami miejskimi. Z Placu Wolności wychodzimy ulicą Karola Miarki. Po lewej stronie mijamy siedziby **Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Nieśłyszących i Słabosłyszących 16** oraz **Zespołu Szkół Ogólnokształcących 17**. To placówki z tradycjami. Ośrodek dla niesłyszących to pierwsze tego typu miejsce na Górnym Śląsku. W 1913 r. pracowało w nim 50 nauczycieli, a nauki pobierało aż 500 uczniów! Był to wówczas największy zakład dla głuchoniemych na świecie! Z kolei historia liceum związana jest z królewskim gimnazjum ewangelickim, powołanym rozporządzeniem króla pruskiego Fryderyka Wilhelma III w 1818 r. Po prawej stronie jest Ogródek Jordanowski, w którym można (a jeśli jesteście z dziećmi – trzeba) zrobić przerwę. Po wyjściu z ogródka zaglądamy na ulicę Kasprowicza, przy której znajduje się dawna willa reprezentacyjna starosty prowincji górnośląskiej Hansa Pionka, budowana w latach 1910–1920. Obecnie jest to siedziba **Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej 18**. Dalej idziemy ulicą Bończyka z charakterystyczną, dobrze zachowaną dawną modernistyczną zabudową budynków mieszkaniowych z lat 20. XX w. Dochodzimy do ulicy Stalmacha (skręt w prawo). Później skręcamy w lewo w ulicę Dąbrowskiego, a następnie w Różyckiego i znów w lewo w Londzina. W ten sposób po kilku minutach marszu

RACIBORSKIE CENTRUM KULTURY

po lewej stronie widzimy **Dom Kultury „Strzecha” – Raciborskie Centrum Kultury** 19. Pełnił on rolę polskiego domu narodowego, a w latach 1920–1921 funkcjonował w nim komisariat plebiscytowy. W międzywojniu było to raciborskie centrum ruchu sokolego. Znaczenie budynku dla narodu polskiego podkreśla tablica upamiętniająca zasługi „Strzechy”, a także osoby, które oddały życie w obronie polskości ziemi raciborskiej. Po zobaczeniu budynku obecnego domu kultury przechodzimy przez główną ulicę (Reymonta) na wysokości **Zajazdu Biskupiego** 20, jednego z najstarszych zabytkowych zajazdów w Polsce. Mijamy **Pomnik Żołnierzy Radzieckich** 21 – wojskowy Cmentarz Żołnierzy Armii Czerwonej poległych w Raciborzu i okolicach pod koniec II wojny światowej – i dochodzimy do ścieżki pieszo-rowerowej. Po przejściu kładką nad Odrą na drugą stronę rzeki docieramy do **bulwarów nad Odrą i Parku Zamkowego**, czyli bardzo przy-

STAW W PARKU IM. MIASTA ROTH

jemnej strefy rekreacyjnej z placem zabaw, ścianką wspinaczkową, siłownią na wolnym powietrzu i miejską plażą. Tu kończymy trasę Raciborskiego Szlaku Miejskiego, jednak dopiero zaczynamy przygodę z Raciborzem. Już wiadomo, że by zobaczyć to miasto, nie wystarczy ledwie kilka godzin.

PRZEDŁUŻENIE TRASY

Jeśli na zwiedzanie Raciborza zarezerwowaliście sobie cały dzień, trasę szlaku miejskiego warto poszerzyć o **urokliwy Park im. Miasta Roth**. Nazwa parku została nadana na pamiątkę bawarskiego Roth, partnerskiego miasta Raciborza. Znajduje się w nim staw, przy którym jest chyba największe zagęszczenie łabędzi i kaczek w Raciborzu. To idealne miejsce odpoczynku, ustronne i pełne starodrzewia. Można tam dojść po przejściu całego szlaku lub odbić w stronę parku zaraz po zobaczeniu baszty więziennej. Po odpoczynku w parku kontynuujemy spacer zgodnie z bazową mapą Raciborskiego Szlaku Miejskiego, a więc kierujemy się w stronę ulicy Wileńskiej, Browarnej, Długiej, muzeum i Placu Wolności.

RACIBORSKI SZLAK MIEJSKI

TRASA PODSTAWOWA

- 1 **Zamek Piastowski**, ul. Zamkowa 2
- 2 **Browar Zamkowy Racibórz**, ul. Zamkowa 2B
- 3 **Pomnik Matki Polki**, Plac Mostowy przy rondzie im. Żołnierzy Niezłomnych
- 4 **Rynek**
- 5 **Kościół św. Jakuba**, Plac Dominikański 1
- 6 **Skwer Kresowian**, zbieg ulic Batorego i Podwale
- 7 **Pomnik Josepha von Eichendorffa**, skrzyżowanie ulic Młyńskiej i Mickiewicza
- 8 **Kościół WNMP**, ul. Adama Mickiewicza 8
- 9 **Baszta i fragment murów miejskich**, ul. Basztowa 4
- 10 **Sąd Rejonowy**, ul. Nowa 29
- 11 **Sąd Rejonowy i Prokuratura Rejonowa**, ul. Wojska Polskiego 24
- 12 **Archiwum Państwowe**, ul. Solna 18
- 13 **Ulica Długa**
- 14A **Muzeum w Raciborzu**, ul. Chopina 12
- 14B **Muzeum w Raciborzu**, ul. Gimnazjalna 1 (dawny kościół Dominikanek pw. Ducha Świętego)
- 15 **Plac Wolności**
- 16 **Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Niesłyszących i Słabosłyszących**, ul. Karola Miarki 4
- 17 **Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1**, ul. Kasprowicza 11
- 18 **Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna**, ul. Jana Kasprowicza 12
- 19 **Dom Kultury „Strzecha” – Raciborskie Centrum Kultury**, ul. Księdza Józefa Londzina 38
- 20 **Zajazd Biskupi**, ul. Księdza Józefa Londzina 45
- 21 **Pomnik Żołnierzy Radzieckich**, ul. Władysława Reymonta 22

OPCJA ROZSZERZONA

Park im. Miasta Roth, pomiędzy ulicami Opawską, Bema i Kochanowskiego

- **Punkty Informacji Turystycznej**: ul. Długa 2/5 i ul. Zamkowa 2

OBIEKTY REKREACYJNE I SPORTOWE W RACIBORZU

Będąc w Raciborzu, warto skorzystać z oferty Ośrodka Sportu i Rekreacji. Wycieczkę po mieście, szczególnie tę z dziećmi, z pewnością uatrakcyjnią basen, aquapark czy wizyta w plenerowych obiektach rekreacyjnych.

Najwięcej obiektów OSiR znajduje się tuż przy miejscach, przez które nieraz na łamach tego przewodnika przejeżdżaliśmy rowerami. Przy ulicy Zamkowej 4, tuż za Zamkiem Piastowskim i przy bulwarach nad Odrą, mieści się spory kompleks sportowy. Znajdują się tam: **stadion OSiR** z boiskiem trawiastym i bieżnią lekkoatletyczną wokół jego murawy, korty tenisowe ziemne, hala kortowa i kręgielnia, ale też stanowiska rekreacyjne: skate park, fit park (siłownia na wolnym powietrzu) i zręcznościowy plac zabaw.

STADION OSiR

AQUAPARK H2OSTRÓG

Obok stadionu i zabudowań zamkowych jest **aquapark H2Ostróg** ze strefą relaksu i zabawy. W strefie zabawy do dyspozycji gości jest 5 basenów. Profesjonalny **ośmiotorowy basen pływacki** przeznaczony jest dla doświadczonych pływaków, w tym osób z niepełnosprawnościami. Można na nim organizować zawody pływackie nawet na szczeblu ogólnopolskim. Obiekt wyposażono w widownię na 300 osób. Na początkujących amatorów wodnych szaleństw czeka **basen do nauki pływania**. Z kolei w **basenie rekreacyjnym** czekają urządzenia do masażu podwodnego, bicze wodne, leżanki podwodne z masażem podwodnym i parasol wodny. Dzięki tej różnorodności i rozdzieleniu

STREFA ZABAWY W H2OSTRÓG

różnych głębokości każdy gość swobodnie i bezpiecznie może korzystać z obiektu. Atrakcjami dla dzieci są **basen z dwiema zjeżdżalniami** o długości 100 i 80 m oraz **płytki brodzik z ciepłą wodą**, idealny na pierwsze wizyty na basenie. Atrakcją nie tylko dla dzieci jest **rwąca rzeka**. Na amatorów błogiego relaksu czekają **jacuzzi, sauny** (sucha oraz parowa) i **grota śnieżna**, będąca świetnym miejscem do odpoczynku po saunowaniu. Pełna oferta aquaparku na www.aquapark.raciborz.pl.

Z kolei przy ulicy Łąkowej znajduje się **hala widowiskowo-sportowa** z siłownią, sauną i boiskiem do streetballa (za budynkiem). Więcej o obiektach OSiR na www.osir-raciborz.pl.

RACIBÓRZ NA KILKA DNI

Wybierając Racibórz na swoją weekendową (lub dłuższą, kilkudniową) bazę, można komfortowo nocować w prowadzonym przez OSiR **Kempingu Obora****. Ośrodek położony jest tuż obok basenu Obora i leśnego kompleksu Arboretum Bramy Morawskiej. Spod domku czy namiotu od razu można ruszać na rowerową trasę. I to nawet jeśli nie ma się własnego sprzętu. Rowery, foteliki dla dzieci i kaski można wypożyczyć na miejscu!

Na turystów czeka **14 czteroosobowych domków**, wyposażonych w lodówki i inny potrzebny sprzęt. Sześć z nich jest całorocznych, ocieplonych i z kompletnym węzłem sanitarnym. Można tam również przenocować w namiocie (**pole namiotowe** ma 11 arów)

KEMPING OBORA

KĄPIELISKO OBORA

lub **przyjechać z przyczepą kempingową albo kamperem** (mieści się 6–8 wozów). Na miejscu jest świetlica, letnia kuchnia, wiaty piknikowe i wiata rowerowa oraz stacja naprawy rowerów.

Ośrodek jest idealnym miejscem na rodzinny wypoczynek. Poza standardowymi udogodnieniami, jak miejsce na ognisko, boisko, siłownia pod chmurką czy plac zabaw, na terenie kompleksu znajduje się również plenerowe **kąpielisko Obora**. Jest tam basen pływacki, brodzik dla dzieci i zjeżdżalnia oraz urządzenia do street workoutu. By w letnie dni skorzystać z basenu, nie trzeba oczywiście być zakwaterowanym na kempingu. Basen jest ogólnodostępny, wystarczy kupić bilet wstępu i korzystać z kolejnej atrakcji Raciborza.

W ofercie OSiR są również **spływy kajakowe!**

» DO DYSPOZYCJI JEST 15 KAJAKÓW DWUOSOBOWYCH I 5 JEDYNEK. SPŁYNAĆ MOŻNA ODRA W OKOLICY JEJ MEANDRÓW ORAZ Z RACIBORZA DO GRZEGORZOWIC, A NAWET DALEJ, DO KĘDZIERZYNA-KOŹLA.

Miłośnicy dwóch kółek mogą spłynąć z nurtem rzeki i wrócić rowerami. Spływy odbywają się pod opieką instruktorów i ratowników oraz z zapewnionym transportem. Szczegóły: 32 415 37 17.

KRAINA GÓRNEJ ODRY

Kraina Górnej Odry to malownicze tereny w południowo-zachodniej części województwa śląskiego. Poza miastami i miasteczkami królują w niej tereny rolnicze, lasy, rzeki i stawy. Wszystkiemu kolorytu dodaje skomplikowana historia polsko-czeskiego pogranicza oraz żywa i kultywowana śląskość. Historyczną stolicą tej ciekawej i wciąż czekającej na odkrycie krainy jest Racibórz. Wiele jej atrakcji zobaczyć można z perspektywy dwóch kółek, wyruszając właśnie z Raciborza.

Jakie są więc atrakcje Krainy Górnej Odry? Poza Raciborzem warto zwrócić uwagę na:

REZERWAT ŁĘŻCZOK

Żyje w nim 51% gatunków ptaków żyjących w Polsce. Do tego 64% lasów w rezerwacie stanowią drzewa mające ponad 100 lat. Rowerem jedziemy do niego podczas naszych wycieczek nr 2 i 4. Część rezerwatu – grobla pomiędzy stawami Babiczak Północny i Salm Duży, prowadząca do platformy widokowej – jest dostępna tylko dla spacerowiczów.

RUINY ZAMKU W TWORKOWIE

Ruiny zamku, które dzięki efektownej rewitalizacji zyskały dawny blask. Tworkowska wieża widokowa jest jednym z obiektów szlaku Silesianka, a w samym Tworkowie warto odwiedzić jeszcze m.in. kościół z okazałym barokowym ołtarzem i jedenastoma bogato zdobionymi trumnami i sarkofagami. Do Tworkowa możemy dojechać malowniczą aleją Hroza, nieco zbaczając z trasy nr 3.

KOŚCIÓŁ PW. ŚW. KRZYŻA W PIETROWICACH WIELKICH

Cenny, drewniany kościółek, którego historia sięga II połowy XVII w. Obiekt Szlaku Architektury Drewnianej Województwa Śląskiego. Niedaleko świątyni można wspiąć się na wieżę widokową, by zobaczyć rolniczo-małomiasteczkowy krajobraz pogranicza i odprężyć się przy małej tężni solankowej.

ZAMKI I PAŁACE ZIEMI RACIBORSKIEJ

Ziemia raciborska usiana jest pałacami i zamkami. Wiele z tych obiektów wciąż czeka na swój lepszy czas, niektóre perełki jednak znalazły inwestorów, dzięki którym odzyskują lub już odzyskały dawny blask. Tak jest w Rzuchowie, w którym trwa remont, a sam pałac stał się centrum kulturalnym okolicy. Ruiny zamku w Tworkowie już są dostępne dla zwiedzających. Ogromnym pałacem

w Sławikowie opiekuje się grono pasjonatów, którzy zabezpieczyli teren i udostępniają go turystom. W Łubowicach, rodowej siedzibie rodziny von Eichendorff, można poznać historię poety Josepha Eichendorffa (budowniczy pałacu był jego dziadkiem). W Chałupkach w zamku funkcjonuje hotel, a w pałacyku w Krzyżanowicach – dom opieki. Na swój czas czeka m. in. ogromny kompleks pałacowy w Krowiarkach.

RUDY

W tej malutkiej miejscowości można spędzić niejedno popołudnie. Rodzinną atrakcją jest **Stacja Kolei Wąskotorowej**, a oddalony od niej o niecałe 2 km **Pocysterski Zespół Klasztorno-Pałacowy** z ogromnym otaczającym go parkiem jest popularnym miejscem spacerowym. Rudy, jak spora część Krainy Górnej Odry, leżą na terenie Parku Krajobrazowego „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”, jednego z największych w Polsce.

KLASZTOR W RUDACH

SPŁYWY KAJAKOWE RZEKĄ RUDĄ I GRANICZNYMI MEANDRAMI ODRY

Dwie płynące przez województwo śląskie rzeki – Ruda i Odra wciąż mają fragmenty niezmienione przez człowieka. Podczas, gdy większość rzek została sztucznie wyregulowana, w Krainie Górnej Odry wciąż podziwiać można malownicze meandry, czyli rzeczne zakola. To miejsca, które największe wrażenie robią z poziomu kajaka.

ZALEW RYBNICKI

Miejsce rekreacji i relaksu dla wielu mieszkańców województwa śląskiego. Sezon żeglarski na tym akwenie, stworzonym po to, by chłodzić turbiny rybnickiej elektrowni, jest najdłuższy w Polsce. Ze względu na wysoką temperaturę wody „rybnickie morze” jest też prawdziwym rajem dla wędkarzy.

TRASY ROWEROWE

Zarówno te raciborskie, opisane w niniejszym przewodniku, jak i w innych częściach Krainy Górnej Odry. Co koniecznie trzeba przejechać? Na pewno **trasę z centrum Rybnika nad zalew i dalej do Rud**. Koniecznie trzeba też się wybrać na szlaki transgraniczne, polsko-czeskie. **Żelazny Szlak Rowerowy** prowadzi rowerzystów trasą dawnej linii kolejowej, a **Graniczne Meandry Odry** wiodą wzdłuż jednej z ostatnich wciąż nieuregulowanych rzek w Europie.

ŻELAZNY SZLAK ROWEROWY

SZLAK SILESIAŃKA

To transgraniczny, polsko-czeski projekt turystyczny, który składa się z 34 wież i platform widokowych. W Krainie Górnej Odry to m.in. platforma widokowa w raciborskim Arboretum (dojeżdżamy do niej w trakcie naszej wycieczki nr 1), Baszta Rycerska w Wodzisławiu Śląskim, futurystyczna platforma widokowa w Pogrzebieniu

WIEŻA WIDOKOWA SILESIAŃKA NA MEANDRACH ODRY

(jest na trasie nr 4), wieża widokowa w ruinach zamku w Tworkowie (możemy tam dotrzeć, odbijając od głównej trasy w wycieczce nr 3) czy platforma widokowa na meandrach Odry.

» DO WIĘKSZOŚCI ATRAKCJI KRAINY GÓRNEJ ODRY DOJECHAĆ MOŻNA ROWERAMI Z RACIBORZA. W ZASIĘGU JEDNODNIOWEJ TRASY SĄ M.IN. RUINY ZAMKU W TWORKOWIE, KRZYŻANOWICE, RUDY CZY RYBNIK.

RACIBÓRZ

1217

„Przewodnik rowerowy po Raciborzu i okolicach” to wydawnictwo, z którego dowiesz się jak ciekawie spędzić czas w Raciborzu. Przedstawiono w nim 4 trasy rowerowe po mieście i okolicach – opisy, mapę, a po zeskanowaniu towarzyszącego każdej trasie QR kodu – także jej ślad na mapie online. Uzupełnieniem są opisy pieszego Raciborskiego Szlaku Miejskiego, obiektów rekreacyjnych oraz atrakcji okolicy, do których można dotrzeć, nocując w Raciborzu. Udanych wycieczek!

www.raciborz.pl

ISBN: 978-83-963991-0-6